

NAŠE SLIKE.

Pulj (str. 385.) je avstrijsko vojno pristanišče na strateško jako važnem kraju koncem istrskega polotoka. Velika in po naravi jako zavarovana luka je močno utrjena, in ravno zdaj se utrdbe še izpopolnjujejo in avstrijska vojna uprava se trudi, da naredi iz Pulja vojno pristanišče prve vrste.

„Morska zvezda“ (str. 393.) je fantazija našega slikarja g. J. Vavpotiča. Morje šumi in valovi se penijo, iz teme pa vstaja nad valovi kakor zračna megla svetla prikazen, mistična „morska zvezda“, tolažnica v nevarnosti in upanje v viharju.

Towerski most je popisan v „Londonskih izprehodih“. Stavba tega mostu je stala do 30 milijonov kron. Most se ravnokar vzdiguje, da more velika ladja pluti pod njim. Tačas hité pešci čez zgornji most. To je prvi londonski most, ker pred njim je Temza podobna velikemu zalivu. Stavba s stolpi v ozadju je „Tower“, londonski „grad“, nekdanj kraljeva stolica, potem ječa in vojašnica, zdaj pa zgodovinski muzej in stanovanje umirovljenih vojakov.

„Sv. Tomaž“ (str. 409.) je Mencingerjeva slika Gornjem gradu na Štajerskem. (Podpis se glasi po zmoti „Sv. Anton“, kar se naj blagohotno popravi!). Objavili smo to sliko iz krasne Stegenškove knjige o dekaniji gornjegrajski. Slika krasi grajsko kapelo gornjegrajsko in dr. Stegenšek pravi o njej, da je ena najboljših slik tedanje slovenske umetnosti (slikana je l. 1756). Apostol je slikan v viziji. Nad njim je znamenje, od katerega izhaja svetloba. Vsa razporeditev je jako lepa, svetloba dobra, obrazi plemeniti.

Tomaž Hren, katerega sliko vidijo naši čitatelji na str. 432, (original je last ljubljanskega knezoškofa), je vladal ljubljansko škofijo v težavni dobi, ko je bilo naše ljudstvo zbegano po protestantovskih agitatorjih. Vse svoje sile je posvetil ta res apostolski moč nalogi svojega življenja, da privede vse Slovence zopet v katoliško cerkev. Bil je visokoizobražen moč, brezmadežnega življenja, odločen in neutrudno delaven. Natančneje je pisal o njem M. Prelesnik v predlanskem „Katoliškem Obzorniku“.

Kaj je novega? (str. 433). Časopisje prodira že v vse sloje in tudi v delavnice. Kaj je novega? To vprašanje se ponavlja vsak dan, kadar pride določena ura, ob kateri prinese pismoša ali raznašavec težko pričakovani dnevnik. In tedaj se poiščejo brzo-

javke o vojskah, o volitvah, o parlamentarnih debatah, in stotere dnevne novice. Kaj bi ljudje dandanes počeli brez listov? V delavnici, ki jo kaže naša slika, zo zložili naročnino za dnevnik. Česar ne premore eden, to dosežejo združene moči, velja tudi v tem slučaju Kaj je novega? vprašajo vsi, in eden vzame list ter čita na glas. Da bi le bilo vedno kaj veselega!

Deklica iz Rožne doline, ki nas pozdravlja na str. 441., je pa še bolj zanimiva letos, ker je iz koroškega kraja, ki ga združuje že s Kranjsko ravnokar izkopani karavanški predor, skozi katerega se bomo kmalu vozili iz gorenjske doline na koroško stran.

Geza pl. Fejervary je novi ogrski ministrski predsednik, ki pa nima sreče. Ogrska je v revoluciji

Fran Levec.

— to je gotovo dejstvo. Dolgo časa ni mogel vladar dobiti nikogar, ki bi prevzel vodstvo vlade, a zdaj je postal ministrski predsednik bivši minister za deželno brambo Fejervary. Že imenovanje starega generala, ki je na glasu, da je odločen pristaš svojega kralja, je razburilo opozicijo. Ko je pa odgodil parlament s kraljevim pismom, je parlament zaničeval kraljevi ukaz in zboroval dalje. Bližajo se podobni časi, kakor so bili l. 1848.

Kraljevi grad Wawel v Krakovu je starodaven spomenik poljske slave. Tu so včasih stanovali poljski kralji ter so tu pokopani. A propadla je poljska slava, in z njo tudi Wawel. Zadnji čas je služil za vojašnico in je pri tem mnogo trpel. Zdaj

se je pa vdal cesar prošnjam rodoljubnih Poljakov, in sklenil, da se Wawel restavrira. Priredili bodo v njem umetniški in zgodovinski muzej, en del bo določen za stanovanje cesarju, kadar pride v Krakov. Cesar in gališka dežela dasta na leto vsak po 100.000 K za restavracijo. Zgradbo Wawela je pričel Boleslav I. 1245., nadaljeval jo je Kazimir Veliki. Od l. 1510 do 1533. ga je prezidal Zigismund I. Jagelo v italijanskem renesančnem slogu in je bil do leta 1610. stolica poljskih kraljev. Wawel je velikanska zgradba z dvema utrjenima stolpoma.

☛

Fran Levec.

Letos je bil zopet izvoljen za predsednika „Slovenske Matice“ g. Fr. Levec, c. kr. deželni šolski nadzornik.

JAPONSKA PEHOTA V MOTJENSKEM SEDLU.

Rojen je bil 4. julija 1846. na Ježici pri Ljubljani. Po končanih modroslovskih študijah v Gradcu je bil suplent na realki od l. 1873.—1877., in profesor do l. 1901. Potem je deloval kot c. kr. okrajni šolski nadzornik v Radovljici od l. 1886.—1889. in od l. 1892. do 1895., v Ljubljani od l. 1889.—1901. Kot ravnatelj je bil na c. kr. učiteljišču v Ljubljani od l. 1901. do 1903., in od l. 1893. dalje je c. kr. deželni šolski nadzornik.

Ni naš namen, da bi naštevati vse Levčeve spise po raznih listih (pr. Glaser: „Zgodovina slovenskega

slovstva“ IV. 207). Omenjamo le, da si je pridobil posebne zasluge za našo književno zgodovino kot življenjepisec. V mlajših letih je bil tudi pesnik. Leta 1881. je ustanovil „Ljubljanski Zvon“, ki ga je urejeval deset let. Izdal je tudi dela odličnih pisateljev, n. pr. Levstika in Erjavca, in se bavil tudi z jezikoslovjem in domačo zgodovino.

V odbor „Slovenske Matice“ je bil izvoljen leta 1882. in je postal po Marnovi smrti leta 1893. njen predsednik, kar je zdaj že dvanaajsto leto.

☛

„Slovenska Matica“. Letošnje volitve v odbor „Slov. Matice“ so nam donesle neljubo presenečenje. Doslej smo bili navajeni, da smo smatrali „Slovensko Matico“ kot splošno narodno, v strankarskih ozirih nevtrarno društvo. Zato so bile volitve ponavadi

mirne; izstopivši odboriki so se zopet volili, in le za nove odbornike so se potegovali razne literarne stranke. Zato tudi udeležba pri volitvah ni bila ponavadi velika. Letos je pa stranka „mladih“ s tajno agitacijo vrgla nekaj starih odbornikov, in sicer smo čitali v listih, da so se namenili, najprej pometati duhovnike iz odbora in se potem polastiti društva popolnoma. To je seveda taka stvar, h kateri ne smemo

molčati. V listu nismo hoteli ravno zato nikdar „Slovenske Matice“ kot društva kritizirati, ker smo se izogibali vsake polemike, dobro vedoč, da je vsaka kritika pri takih „nevtralnih“ društvih jako delikatna stvar; povedali smo svoje mnenje odbornikom vsikdar osebno, a nismo o tem pisali. Da po tradicionalnem načinu volitev niso prišli v odbor vsikdar slovstveniki, ki bi bili društvu v korist, je res, in vsaj delno pomlajenje odbora bi bilo umestno. A to se naj doseže na ta način, da se v „Matici“ sami po dogovoru vseh literarnih struj določijo kandidati, ki se